

Відділ культури і туризму
виконавчого комітету Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

„Рідкісного дару художниці”

До 110-річчя з дня народження
Катерини Білокур

Бібліографічна довідка

Славутич

2010

1

Даний бібліографічний покажчик підготовлений працівниками
Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2010 році 110-річчя від дня
народження Катерини Білокур – української художниці, яка все життя
присвятила квітам, вважаючи їх очима Землі, вінцем краси, своїми
дітьми.

Покажчик містить біографію Катерини Білокур, видання та статті
про її життя і творчість, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л.І., Соловйова Л.О.,
Янченко О.О.

Комп'ютерний
набір:

Соловйова Л.О.

Відповідальна
за випуск:

Портная Н.В.

2

Катерина Білокур увійшла в українське і світове мистецтво як явище самобутнє, що не має аналогій з жодним художником у царині народного, чи наївного, чи професійного живопису. І цим вона неповторна.
Михайло Дерегус

Біографія Катерини Білокур

Народилася 25 листопада (7 грудня) 1900 року в день святої великомучениці Катерини в с. Богданівці Пирятинського повіту Полтавської губернії (тепер це Яготинський район Київської області). І життя мала воістину великомученицьке і все ж переможне.

Білокури були не бідними селянами, тримали худобу, мали будинок, критий залізом, а головне – землю. Батько художниці, Василь Йосипович, володів двома з половиною десятинами, дід був, очевидно, ще заможнішим. Крім Катерини в сім'ї були ще два сини – Григорій і Павло.

Приблизно у 6-7 років Катерина навчилася читати. Батько і дід спочатку допомагали їй у цьому, але були здивовані власними успіхами дівчинки. На сімейній раді було вирішено – у школу Катрю не віддавати, оскільки читати вона і так вміє, а економія одягу й особливо взуття – величезна. А от посадити її за прядку – давно пора. Втім, це заняття дозволили сполучати з читанням букваря.

Коли саме майбутня художниця почала малювати – сказати важко, але, очевидно, це відбулося не в дитинстві, а вже в отрочстві. Малювала вуглем на шматочках полотна. У 14 років Катерину застали за цим безглуздом, як усі вважали, заняттям. Були прийняті невідкладні заходи – різки та найсуворіша

заборона малювати. Відтепер дівчинці доводилось творити потайки.

Катерина Білокур. 50-ті роки ХХ ст. За фото Я.Л.Поволоцького.

Катерина Білокур як художниця могла б органічно існувати зі своїми картинами у будь-яку епоху. Ніколи не ходила до школи, ніде не вчилася малярству. В загубленому серед левад селі Богданівці вона провела усе життя, свідомо витративши його на те, щоб її, сільську жінку-самоуку, просто визнали за художницю. Час, в який жила ця людина, зовсім не був лагідним до неї — роки її життя: 1900-1961, — але в своїх картинах вона ніби знаходить притулок від тих бурхливих подій, що вирували в Україні на початку та в середині ХХст.

На шматку доморобного полотна вуглиною або саморобним пензликом, тонким, як голочка (декілька тхорячих волосин, прикручених до гілочки), спочатку рослинними, а потім олійними фарбами, Катерина Білокур вперто сама себе вчила живопису, за моделі обравши квіти. Вона відрізнялась від свого сільського оточення, була самотньою мрійницею, ніколи не мала своєї сім'ї, дітей.

Розкривають натуру цієї жінки її картини та листи, які писала до друзів та знайомих. Картини справляють незвичне враження — в них є відчуття льоту. Може тому, що не мала ніякої школи, то була вільна в своїх фантазіях та манері втілення їх на полотні.

Особливо характерними для Катерини Білокур є великі композиції без визначеного сюжету. Квіти — за поодинокими випадками — єдині мешканці її полотен, їх зображення — за межами класичного натюрморту чи пейзажу. Художниця старанно копіює рослини з натури і водночас інтерпретує по-

своєму світ, в якому вони мусять існувати. Вона ніби аранжує стани природи — присмерки, світання, спекотний полудень.

«Квіти за тином» (1935 р.) — барвіста хвиля з рослин, яку ледь стримує огорожа. Те, як вона укладає, гармонізує квіти на полотні, нагадує музику чи віршування — рослини ніби римуються, складаючись в пасма вогню або існують в замріяному ширянні.

У «Квітах та калині» (1940 р.) фон глибокого синього кольору, рослини наче потопають в вечірньому повітрі, нагадуючи келихи, наповнені присмерками.

«Польові квіти» (1940 р.) — левада під ранковим серпанком туману. Ця картина, як і багато інших її полотен, позбавлена перспективи реального пейзажу. Художниця накладає зображення ретельно виписаних рослин на багате відтінками, але неозначене тло — просто блакить, що ніби «дихає».

«Буйна» (1944-1947 рр.), «Декоративні квіти» (1945 р.) — це відчуття спеки, на хвилях якої «гойдаються» квіти, сонячного вітру, що ширяє полотном.

На початку червня Катрю Білокур, геть змучену болями, відвезли в Яготинську районну лікарню. 10 червня їй було зроблено операцію, чи то невдалу, чи то вже марну. У той же день художниці не стало.

В даний час хата Білокурів у Богданівці є Музеєм-садибою Катерини Білокур. Тут же і вона сама, із трояндами – скульптура роботи Івана Білокура, племінника художниці, сина її брата Григорія Васильовича.

Музей володіє багатою колекцією картин цієї непересічної людини, яка на початку шляху до «святого малярства» працювала, приховуючи свої картини, наче гріх, але, перемігши долю, дійсно довела, що народжена бути художницею з ліричним і дуже індивідуальним даром.

Пам'ять не згасає

Пам'ятник Катерині Білокур в Яготині

Ювілейна ваза до 90-річчя К. Білокур.
Скульптор — Укадер Ю. А.,
Яготинська картинна галерея

Монета із зображенням Катерини Білокур

Катерина Білокур. Скульптор - Кальченко Г. Н.

Про життя і творчість художниці

Про відзначення 110-річчя з дня народження Катерини Білокур: Постанова Верховної Ради України від 22 вересня 2010 р. № 2546-VI // Урядовий кур'єр. - 2010. - 6 жовтня. - С. 22.

Білокур Катерина очима сучасників: Спогади, есеї, розвідки, матеріали з архіву художниці підготував, упорядкував М. Кагарлицький. – К.: «Томіріс», 2000. – 432 с.

Богданівські яблука Катерини Білокур // Вісник Київ. облдержадм. (Додаток до Київ. правди). - 2007. - 18 травня. - С. 2.

110 років від дня народження Катерини Білокур: Портрет, картини // Дивослово. - 2010. - № 12. - 2 с. обкладинки.

Мельничук Г. Барви рідної землі: Катерина Білокур // 1000 незабутніх імен України. – К.: Школа, 2005. – С. 213-215.

Мов зорею засвітилася: Художниця Катерина Білокур // Жінка. – 1997. - № 4. – С. 13-14.

Моя надія золота: Листи Катерини Білокур до Ганни Самарської // Берегиня. – 1992. - № 1. – С. 35-38.

Найден О. Цар-квітка: Художниця Катерина Білокур // Українська культура. – 2000. - № 11-12. – С. 1.

Павленко Ю. Білокур Катерина // 100 найвідоміших українців. - М.: Вече, К: Орфей, 2011. - С. 510-515. - (100 найвідоміших).

Інтернет-ресурси

uk.wikipedia.org/wiki/ - Білокур Катерина Василівна – Вікіпедія
[storinka-m.kiev.ua › user_page.php...](http://storinka-m.kiev.ua/user_page.php...) – Катерина Білокур.

[ukrlib.com.ua/Твори з мови/printout.php...](http://ukrlib.com.ua/Твори_з_мови/printout.php...) – Чарівний світ картин Катерини Білокур.

dubanevychi.info/?p=401 – Катерина Білокур – народна художниця України.

levandovska-art.at.ua/publ/1-1-0-11 – Катерина Василівна Білокур: Статті про мистецтво.

ukrreferat.com/index.php... - Білокур Катерина - видатна народна майстриня України (реферат).

[mundm.kiev.ua › COLLECTN/BILOKUR.HTM](http://mundm.kiev.ua/COLLECTN/BILOKUR.HTM) - Твори народної художниці України Катерини Білокур

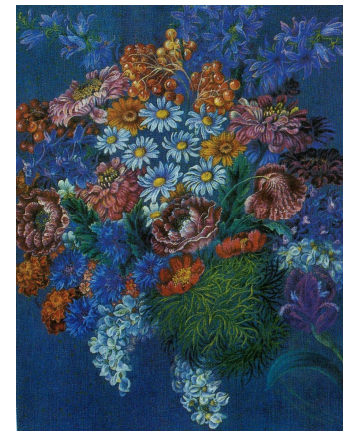
[ukrainref.com.ua › index.php...](http://ukrainref.com.ua/index.php...) - Білокур Катерина – видатна народна майстриня України.

[experts.in.ua › inform/smi/detail.php...](http://experts.in.ua/inform/smi/detail.php...) - Листи і квіти Катерини Білокур.

Творчість Катерини Білокур

Привіт урожаю. 1946 р.

Букет квітів. 1960 р.

Зміст

Біографія Катерини Білокур.....	3
Пам'ять не згасає.....	6
Про життя і творчість художниці.....	8
Інтернет-ресурси.....	9
Творчість Катерини Білокур.....	10